

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemajo mesečno . . 1-70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
 Enostolpna petstvarsta (72 mm) . . . po 15 v
 za enkrat 15 v
 za dvakrat 13 v
 za trikrat 12 v
 za večkrat primeren popust
 Poručna oznanila, zabavke, razpisne in . .
 enostolpna petstvarsta po 20 v
 == Poslano: ==
 enostolpna petstvarsta po 40 v
 Izhaja vsak dan, izvenredni no-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vamni roč

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 pošne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bozn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vojska z Rusi.

Na severnem Poljskem so sedaj nemške čete na celi črti od Visle čez Lowicz do Bendkova (ob železnici Skierniewice — Piotrkov) v ofenzivi, ki ugodno napreduje. To ofenzivo spremljajo nemške sile na desnem bregu Visle, ki se od severa in severozahoda bližajo Varšavi. Proti spodnjemu teku reke Bzura so Rusi deloma ustavili napade in najbrže pričakujejo ojačenj. Mogoče je tudi, da so del tam se nahajajoče rezerve po ovinkih pomaknili proti Lodzu.

Poizkus ruskih čet, da bi prodrli našo utrjeno črto jugozahodno od Nowo Radomska, kjer napravi reka Varta ovinek, se je ponesrečil. Zdi se pa, da se bodo prihodnje dni med Nowo Radomskom in Piotrkowom vršili važni dogodki.

V zahodni Galiciji, kjer so naše čete napadle Ruse od dveh strani, jih poizkušajo sedaj obkrožiti. Dosedaj se pri tej akciji naši ujele 10.000 Rusov. Rusi pošiljajo semkaj svoje čete s Karpotov in z južne Poljske.

× × ×

Berlin, 10. decembra. Veliki glavni stan poroča:

Vzhodno od Mazurskih jezer so se bili le artiljerijski boji.

Na severnem Poljskem, na desnem bregu Visle, je neka naša kolona, ki je tam prodirala, zavzela z naskokom Przasnysz. Ujeli smo 600 Rusov in osvojili nekaj strojnih pušk.

Na levem bregu Visle se nadaljuje napad.

Na Južnem Poljskem so bili odbiti ruski napadi.

Najvišje armadno vodstvo.

10.000 RUSOV UJETIH.

Dunaj, 10. decembra. (Kor. urad.) Uradno se objavlja dne 10. t. m. opoldne:

Na Poljskem je včerajšnji dan mirno potekel. Posamezni ruski nočni napad v prostoru južno-zahodno od Nowe Radomske je bil odbit.

V zahodni Galiciji sta oba nasprotnika odposlala v boj močne sile. Dosedaj je bilo tu ujetih nad 10.000 Rusov. Bitka se tudi danes nadaljuje.

V Karpatih so že naše operacije dovedle, da smo zopet pridobili bistven del lastnega ozemlja.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, generalni major.

POROČILO RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Amsterdam, 10. decembra. Poročilo ruskega generalnega štaba se konča s sledečimi besedami: »Za Nemce ugoden izid bitke pri Lowiczu in Lodzu je bil posledica tega, ker so mogli Nemci novih šest armadnih zborov in pet konjeniških divizij deloma iz zahoda, deloma na novo sestavljenih postaviti v boj, tako da so lahko nadaljevali ofenzivo do 5. decembra. Nato so bili ustavljeni in sovražnik je po težkih izgubah opustil ofenzivo. Avstrijske čete na črti južno od Čenstohova so sedaj pregnane na ozemlje južno od Krakova. Nemci so sedaj ponovno poizkušali obkrožiti Ruse, ruska ojačenja so pa med hudim ognjem prekoračila reko, ker je bil most razstreljen in z naskokom osvojila bližnje višine. — Ruski generalni štab je tedaj zamolčal padec Lodza.

ZAVEZNIKA NA POLJSKEM.

»Berliner Tageblatt« poroča 8. t. m. Veliki odločilni boji na Ruskem Poljskem in v zahodni Galiciji so ojačili dosedanje bratstvo nemških in avstrijskih čet. Ob zavzetju Lodza se je vojskovala avstrijska kavalarija v sredi nemške aemade. V bojih ob Varti se je nahajala neka nemška armada med dvema avstrijskimi armadami in je skupno z njimi operirala. V zahodni Galiciji, kjer se je zdaj pričela uspešna ofenziva, podpira neki del nemške armade c. in kr. armado. Nemške vojske, ki so dohajali skozi Avstrijsko Šlezijo in skozi Galicijo, je civilno prebivalstvo najpristranejše sprejelo.

NADVOJVODA FRIDERIK POVIŠAN ZA MARŠALA.

Dunaj, 10. decembra. (Kor. urad.) Iz vojnega častnikarskega stana se poroča: Po Najvišjem naročilu je prinesel včeraj načelnik vojaške pisarne Njegovega Veličanstva, general p. baron pl. Bolfras Njegovi c. in kr. Visokosti gospodu nadvojvodi Frideriku Najvišje lastnoročno pismo, s katerim se imenuje višji poveljnik armade za feldmaršala.

FELDMARŠAL NADVOJVODA FRIDERIK NAŠEMU CESARJU.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik je poslal našemu cesarju sledečo zahvalno brzojavko:

Najmilostnejše imenovanje za feldmaršala me je globoko ganilo: ne najdem besed, da bi Vašemu Veličanstvu položil pred noge na vreden način svojo najudanejšo zahvalo. Z največjo gi-

njenostjo in najodkritosrčnejšim spoštovanjem se spominjam čet, ki stojte pod mojim poveljstvom in katerih hrabrosti se imam zahvaliti za najmilostnejšo podelitev najvišje vojaške časti. Ti junaki bodo iz tega izrednega odklona svojega armadnega poveljnika z veseljem ponosom spoznali, da so njihovi skoro nadčloveški napori, da bi se nasproti premočnemu sovražniku držali, našli od strani njihovega najvišjega vojnega gospoda najmilostnejše priznanje. V tej osrečujoči jih zavesti bodo našli tudi moči, da bodo s pomočjo Vsegamogočnega velike mase sovražnika porazili. Temu velikemu cilju posvečamo vse naše znanje in žrtvujemo vse, kar imamo in kar smo.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik.

FELDMARŠAL NADVOJVODA FRIDERIK SVOJO ARMADI.

Nadvojvoda Friderik je izdal na armado sledeče armadno povelje:

Njegovo apostolsko Veličanstvo me je blagovolilo z najmilostnejšim lastnoročnim pismom z dne 8. decembra imenovati za feldmaršala. Vojaki! Vi ste mi priporili s svojim junaštvom, ki nima primere, najvišjo vojaško čast. Z upravičenim ponosom berete iz tega izrednega odklona svojega poveljnika, da so vaši skoro nadčloveški napori, da bi se nasproti premočnemu sovražniku ustavili, našli najmilostnejše priznanje. Njegovega Veličanstva. Vojaki! Dosegli ste občudovanja vredne uspehe; ampak sovražnik se ni premagan. Osrečujoča vas zavest, da je vaš najvišji vojni gospod zadovoljen, vam bo dala novo moč. Vrste sovražnika že omahujejo! Še en zadnji naskok in sovražnik bo premagan! Z Bogom za cesarja, kralja in domovino!

SODBA O RUSIH.

Genf, 9. decembra. (Kor. urad.) Vojaški kritik lista »Journal de Geneve« piše: Boji na Poljskem se razvijajo za Ruse neugodno. Bitka je zanimiva, ker se presenetljive situacije tako menjajo. Nemško višje poveljstvo se mora občudovati, ker tako čudovito hitro deluje, podpirano po izvrstnem stratezičnem železniškem omrežju. Zdi se, da se na tem bojišču vodijo čete bolj prosto od šolskih oblik in da jih preveva visok stratezičen duh.

NAČRTI IN ZEMLJEVIDI RUSKIH ČASTNIKOV.

Med boji v Karpatih in v zahodni Galiciji so naše čete ujele veliko rus-

kih častnikov. V njih službeih torbāh so se našli natančni načrti Dunaja in Budimpešte. V njih so označene vse ulice in trgi seveda rusko. Gotove ceste in poslopja so pa opisana tudi ogrsko in nemško. Zelo natančni so podrobni ruski zemljevidi o karpatskih prelazih in o okolici Karpotov. Bajje so te zemljevide izdelali francoski trgovci, ki so letos poleti kupovali gozdove v Karpatih, a se je kupčija (?) razbila.

RUSI POTISNjeni OD KRAKOVA.

Berlin, 10. decembra. »Berliner Tageblatt« poroča, da so bili Rusi, ki so imeli težke izgube, od Krakova potisnjeni nazaj. Trdnjavski topovi še vedno grome. Rusom se je preprečilo napraviti v velikem krogu okoli Krakova utrdbe. Dosedaj so bili Rusi povsod, na severu, vzhodu in jugu od Krakova prisiljeni, da so se umaknili. Z ozirom na ta položaj ne more biti več govora o obkrožitvi ali celo o obleganju Krakova.

RUSI VPORABLJAJO DUM-DUM KROGLE.

Dunaj, 10. decembra. (Kor. urad.) Iz vojnega častnikarskega urada se poroča: Po poročilih, došlih višjemu armadnemu poveljstvu od poveljstev poljskih legij, so uporabljali Rusi v boju proti navedenim četam krogle, ki učinkujejo kakor dum-dum krogle. Krogle so redne krogle, ki jim strelci sami odstranijo ob ostrih plaščih; vsled česar povzročijo krogle strašne rane. Pri nekaterih operacijah so odstranili iz ran popolnoma stlačene krogle. Strokovni pregled, zaukazan po višjem armadnem poveljstvu, je dognal, da gre za dum-dum krogle.

BOJI NA JUŽNEM POLJSKEM.

Berlin, 11. decembra. »Berliner Tageblatt« poroča, da se južni del boja na Poljskem za Nemce ugodno razvija. Ruska fronta se je izpočetka vila v podobni loka okoli Krakova, sedaj je pa potisnjena nazaj. Nemški letalci ob vsakem vremenu pridno poizvedujejo. Le posamezni ruski letalci si upajo nad trdnjavsko ozemlje Krakova.

FRANCOZI SE ČUDIJO.

Genf, 11. decembra. »Temps« se čudi, kako da morejo Nemci proti Rusom postaviti toliko armadnih zborov. Razlaga si to le na ta način, da so Nemci veliko svojih čet prepeljali s franoskega bojišča na vzhod. List pravi, da bi Francozi sedaj z uspehom lahko pričeli z ofenzivo.

LISTEK.

Iz vojne.

Zaostala honvedska straža ustrelila ruskega velikega kneza.

»Pesti Hirlap« prinaša to-le: Pri Jaslowi je korporal Cseh s tremi možmi nekako zaostal za svojim polkom. Vojaki so neustrašeno pričakovali gotove smrti. »Ako že moramo umreti,« je rekel korporal svojim tovarišem, »potem pred smrtjo storimo še kaj velikega.«

Honvedi so zlezli na neko višino, s katere je bil odprt pogled po celi pokrajini. Po deželni cesti se je bližala ruska armada. Spredaj je jездil velik oddelek kozakov. Na tovariševo vprašanje je odgovoril korporal, da naj streljajo še-le takrat, ko bo on dal za to povelje. Za kozaki je prišlo nekaj tisoč ulancev. Honvedi so morali še pol ure krotiti svoje pričakovanje. Prednji del infanterije, ki je korakala po deželni cesti, jim je že izginil izpred oči, a honvedi so še vedno čakali svoje prilike.

Tedaj zagleda korporal Imre Cseh med četami avtomobil, ki se je čisto počasi približeval. Čez nekoliko trenutkov se dvigne v avtomobilu nenavadno

velik mož. »General!« je zavpil korporal. »Tega ustrelimo! Dobro merite!« Trije strelji počijo istočasno in general se brez glasu zvrne z voza.

V ruskih vrstah je nastal blazen strah. Kakor brez glave so tekali sem in tja, potem se pa razprostrli v rojno črto. Pol ure so prasketale puške. Medtem so pa honvedi porabili rusko zne-do in se počasi splazili za svojim polkom, ki so ga čez tri dni došli.

Nekoliko tednov kasneje je polk povodom splošnega prodiranja zopet prišel v Jaslowo. Častniki so takoj začeli preiskovati, koliko bi bilo resnice v pripovedovanju hrabrega korporala. Na njihovo vprašanje so jih peljali vaščani na pokopališče k svezemu grobu in jim prebrali ruski napis. Vaški učitelj je rekel častnikom, da so Rusi poročili vaščanom, naj varujejo grob, v katerem da leži velik gospod; ako bodo ohranili grob nedotaknjen, bodo dobili veliko denarja. Na častnikovo vprašanje, kdo bi mogel biti ta veliki gospod, je učitelj odgovoril, da je bil to carjev nečak, veliki knez Dimitrij Nikolajevič.

Nevestino darilo rešilo ženina gotove smrti.

Četovodja 47. pešpolka Iv. K., doma od Sv. A. . . . v Slov. goricah, piše z bojišča svojemu prijatelju: Kakor ti je znano,

sva bila s Treziko že dvakrat v cerkvi oklicana, a predno sva se mogla poročiti, me je cesar poklical nad Rusa, češ, pusti sedaj svojo Treziko in jaz ti dam kot nevosto — puško. Trezika mi je za slovo dala molitveno knjigo »Življenja srečen pot«, ki so jo spisali nepozabni slovenski škof Anton Martin Slomšek. Ti sam veš, da jaz poprej nisem bil posebno pobožen človek. A moja nevesta me je tako prijazno prosila, naj vzamem molitvenik kot spomin nanjo s seboj na bojno polje, da ji nisem mogel odbiti prošnje. Ubogal sem jo in to je bila moja rešitev! Knjižico sem shranil v levi žep mojega telovnika in tako je knjižica čuvala moje srce. Ko smo v Galiciji blizu Karpotov bili v boju z Rusi, je prišla sovražna krogla ter se zapičila naravnost v sredino molitvenika. Le prednji del krogle je malo ranil moje prsi, a rana je bila prav malenkostna. Knjižica je zadržala sovražno kroglo tako srečno, da je ista izgubila svojo moč ter je običajna zapičena nekaj centimetrov nad mojim srcem. Rana se mi je v enem tednu zacelila. Zdravnik mi je dal tako dober obliž, da sem se ves čas tudi kot ranjenec udeleževal najhujših bojev v prvi fronti. Povej tudi Treziki, da bom njej na veke hvaležen, da mi je podarila ono rešilno knjižico. A sedaj bom čisto drug človek. Tukaj v vojski sem prišel do trdnega prepričanja, da je nad nami res vsemogočni Bog, ki vodi našo usodo. »Kdor moliti prav

ne zna, naj na vojsko se poda!« Upam, da bo te vojske skoro že konec. Vas pa vse iskreno pozdravljam in ostajam do svidenja tvoj in vas vseh stari prijatelj Ivan.

Po Marijini svetinji ga je spoznala.

V neki začasni bolnišnici v mestu Eperješ na Gor. Ogrskem je ležal že dva dni v nezvesti neki ranjeni vojak, kateri ni imel nobene legitimacije pri sebi. Vojak je imel zevajoč rano na glavi, katero mu je prizadejala sulica ruskega kozaka. Usmiljena sestra, ki je stregla bolniku, je šla večkrat mimo postelje, kjer je ležal ranjenec. Tako znan se ji je zdel. Posebno bradavica na spodnji čeljusti se ji je zdela tako slična — bradavici njenega brata. Usmiljenka se ni mogla več premagovati. Sklonila se je k ranjencu. In res! Na prsih je imel vojak pripeto svetinjo Matere božje — spominek s slovenske božje poti na Višarjah na Koroškem. Sestra je vzklila. Ta vzklík je bil poln bolesti in nekako podoben tudi veselju. Usmiljenka je takoj naznanila zdravniku, da je nepoznan ranjenec njen brat Feliks Borštnir in da je služil kot rezervist pri 7. pešpolku. Brat ni več odprl oči. Drugi dan je umrl. Res čudno snidenje v tujini!

Plen.

V bojih ob zgornji Drini se je zgodilo, da je neka srbska poljska baterija — bodisi iz nerodnosti ali blazne sme-

IZ PRZEMYSŁA.

»Reichspost« piše: Przemysl je utrjen v okrožju 60 kilometrov. Trdnjave niso samo umetne, marveč tudi naravne in so zelo trdne. Rusi morejo svoj smoter le doseči, če trdnjavo veliko mesec neprestano naskakujejo in če žrtvujejo več sto tisoč mož. Drugače ne gre. Ker zato gotovo Rusom primanjkuje časa, je trdnjava skoraj nepremagljiva.

PRESENETLJIV HINDENBURGOV SUNEK.

»Times« razpravljajo o položaju na Poljskem: Ne verujemo, da bi Rusi res zavzemali mnenje, da je boljše, če se vojskujejo na Ruskem Poljskem kakor na nemškem ozemlju. Rusi so se odločili, da so nastopili proti prvemu velikemu nemškemu nastopu v osrednji Poljski ob Visli, ker niso mogli pravočasno zbrati svojih sil, da bi bili zavarovali mejo. Rusom se je posrečilo, da so potisnili po prvem boju Nemce nazaj. Medtem ko so odposlali Rusi velike sile proti Krakovu, je Hindenburg zopet zbral nemške sile in je iznova prodiral proti Varšavi. Vsak ruski vojaški strokovnjak priznava, da je došlo to tako nepričakovano, da je poteklo precej časa, predno so mogli odposlati nove čete v boj. Če bi bili hoteli Rusi Nemce zadržati ob Wartu, bi jih ne bili prej potisnili z Rusko Poljskega.

GENERAL PL. MORGEN ODLIKOVAN.

Berlin, 11. decembra. (Kor. urad.) »Lokalanzeiger« poroča: Nemški cesar Viljem je poslal generalnemu poročniku pl. Morgen sledečo brzojavko: »Vaše zmagovito prodiranje na Poljskem in Vaši sijajni uspehi proti premočnemu sovražniku so me zelo razveselili in mi dajo povod, da Vam podelim red pour le merite. Sporočite Vašim hram in vzglednim četam mojo kraljevsko zahvalo in moje priznanje. Bog bodi tudi v bodoče z Vašimi zmagovajenimi zastavami — Viljem.

NOVI RUSKI POLKI.

Rim, 11. decembra. »Messaggero« poroča iz Varšave, da novi sibirski in kozaki polki neprestano korakajo skozi mesto, neštivilni ranjenci pa prihajajo. 27 lazaretov poljskega Rdečega križa je prenapolnjenih. Varšava je polna beguncev in med prebivalstvom vlada najhujša beda.

RUSKI GENERAL PADEL.

Basel, 11. decembra. (Kor. urad.) Italijanski listi poročajo, da je bil pri Lodzu smrtno ranjen poveljujoči general nekega sibirskega armadnega zbora Scheidemann.

X X X

RUSI V KARPATIH.

Graški listi objavljajo iz Budimpešte: Po poročilih, došlih budimpeštanskim uradom, se je obnovljeni napad Rusov v komitat Zemplin zopet izjavil. Naše čete so ustavile ruske čete, ki so prodrale proti jugu in so jih vrgle nazaj. Zasedovani od naših sil se Rusi umikajo; došli so že skoraj do gališke meje. Tudi v stolici Saros se je rusko prodiranje ustavilo. Ob obmejnem ro-

losti njenega poveljnika — drvila preko srbske rojne črte. Vprega se je vstavila na mestu, kjer je bila izpostavljena našemu brzemu ognju iz pušk. Strešno moštvo je deloma zbežalo, deloma pa popadalo zadeto od naših krogel.

Baterija — štirje topovi — je ostala sama sredi med našo in srbsko fronto. Na naši strani zakliče neki hrvaški četovodja: »Za mano!« Takoj je skočilo na noge do petdeset drznikov. Stekli so k bateriji in prijeli za ojnice.

Ko so to videli Srbi, so vrgli proč svoje puške, skočili iz okopov in zgrabili za topovske cevi. Tako so nekaj časa vlekli baterijo sem in tje; končno so nasprotniki popustili topove in se sprijeli. Z obeh strani so streljali na borečo se skupino — in kmalo je stala baterija zopet sama na polju krog nje pa kupi padlih, izpod katerih so poizkušali zlezti ranjenci.

Prizor se je ponovil še enkrat. Še-le splošna ofenziva cele naše divizije je borbo za topove končala in baterija je bila končno veljavno naš plen.

Nevarne srbske konzerve.

Srbske ročne granate imajo obliko ploske štirivoglate steklenice iz kositra, velike kakor roka. Petrovaradinski obhodni zbor je ujel nekaj četašev in našel pri njih ročne granate. Popoldne je videl poveljnik, stotnik Illes, enega svojih ljudi hoditi okrog z obvezano roko; ponovno ga je vprašal, kaj se mu je pripetilo. Vojak se je skušal brez odgovora zmazati, končno pa je »pokorno javil«: »Lačen sem bil, pa sem si hotel pogreti en uplenjenih srbskih konzerv. A eksplodirala je in me zelo prestrašila.«

bu stolice Bereg so se dne 8. t. m. pojavili Rusi, proti katerim so takoj uspešno nastopile naše čete. Po prvi praski se je umaknil sovražnik nazaj za mejo. Uradno že naznanjeni vpadalni poizkus v stolico Marmaros je bil odbit pri Toronyji.

ODBIT RUSKI NAPAD NA KOMITAT BEREK.

Budimpešta, 10. decembra. Z mero-dajne strani se poroča, da se je ruski napad proti komitatu Bereg končal v torek z velikimi ruskimi izgubami. Naši so ujeli 180 Rusov, med njimi polkovnika, ki je vodil napad, in več drugih častnikov. Število mrtvih in ranjenih je bilo veliko.

Pomorska bitka pri Falklandskih otokih. — Tri nemške križarice potopljene, dva parnika zaplenjena.

Berlin, 11. decembra. Uradno se poroča: Po uradnem Reuterjevem poročilu iz Londona je dne 8. decembra ob pol 8. uri zjutraj opazilo pri Falklandskih otokih neko angleško brodovje pod poveljstvom vice-admirala Stur-dee oddelek nemških križaric in ga napadlo. Po istem poročilu so bile v boju potopljene Nj. Vel. ladje »Scharnhorst«, »Gneisenau« in »Leipzig«. Dva parnika za premož sta prišla v sovražnikove roke. Ladjama »Dresden« in »Nürnberg« se je posrečilo uiti; baje ju zasledujejo. Zdi se, da so naše izgube težke. Del posadke potopljenih ladij je bil rešen. O moči nasprotnika, katerega izgube so baje le neznatne, angleško poročilo ne vsebuje ničesar. Načelnik admiralskega štaba mornarice Pohl.

X X X

Falklandski otoki leže vzhodno od skrajnega južnega dela Južne Amerike in so angleška posest.

Potopljene ladje »Scharnhorst« in »Gneisenau« sta nemški veliki križarici, ki sta bili zgrajeni leta 1906. Dolgost ladij je znašala 137 m, širokost 21,6 m, globočina 7,5 m. Obsegali sta 11.600 ton in imeli 27.000 konjskih moči. V mirnem času sta imeli križarici po 620 mož posadke. »Leipzig« je bila mala križarica, ki je bila dolga 104 m, široka 13,2 m, globoka 5 m. Prostornine je imela 3250 ton, konjskih moči pa 11.189. Zgrajena je bila leta 1905, posadka je štela 286 mož.

X X X

Berlin, 11. decembra. Poročilo Wolf-fovega urada: Oddelek naših križaric, obstoječ iz ladij »Scharnhorst«, »Gneisenau«, »Leipzig«, »Dresden« in »Nürnberg« je svoječasnno po bitki pri Coronelu poiskal pristanišče Santjaga de Chile, pa ga že čez 24 ur zopet zapustil in odplul v neznano smer. Mogoče je šel proti jugu, da bi poiskal angleški križarici »Canopus« in »Glasgow«. Med tem je bilo, kakor je razvidno iz angleških listov, odposlano zelo močno angleško brodovje — imenovalo se je 38 ladij —, da bi poiskalo naše križarice in jih uničilo. Uradno poročilo pravi, da je angleško brodovje napadlo naše križarice v bližini Falklandskih otokov. Ker sta dva parnika za premož padla v angleške roke, je skoro gotovo, da so naše ladje pod varstvom otokov nala-gale premož. Po došlih angleških poročilih je otvorila ogenj ladja viceadmirala grofa Spee »Scharnhorst«. O poteku boja še ni nič znanega, vendar je gotovo, da so se »Scharnhorst«, »Gneisenau« in »Leipzig« potopile, medtem ko se je ladjama »Dresden« in »Nürnberg« posrečilo, da sta ušli. O angleških izgubah ni ničesar znanega in je komaj verjetno, da bi Angleži objavili natančnejše podatke o poteku bitke in o sestavi angleškega brodovja. Ne sme se pozabiti, da je bilo naše brodovje blizu štiri mesece na visokem morju in da se je brez kabla in drugih običajnih sredstev združilo k težkemu udarcu na sovražno brodovje. Imelo ni nobene luke na razpolago, kjer bi si dalo ladje popravljati in očistiti. Kljub temu se mu je posrečilo, da se je preskrbovalo skozi mesece s potrebnim municijo in premogom, ne da bi padlo v roke sovražnikom. »Scharnhorst« in »Gneisenau« sta imeli nekako po 700 mož posadke, »Leipzig« 330, »Nürnberg« in »Dresden« pa po 400 mož. O usodi posadke ni nobenih poročil. Zdi se, da so naše izgube težke.

Bolezen nemškega cesarja.

Berlin, 10. decembra. (Kor. urad.) Zdravje cesarja Viljema se je izdatno izboljšalo. Katar in vročina ponehavata.

Berlin, 11. decembra. (Kor. urad.) Cesar Viljem je tudi včeraj le za kratek čas mogel iz postelje, vendar pa si je dal od načelnika generalnega štaba poročati o vojnem položaju.

Nevtralna politika Italije.

Neki pred kratkem v Rim pozvani italijanski poslanik je glede na nevtralnost Italije izjavil: Italija bo opustila svojo nevtralnost samo tedaj, če bi bilo gotovo, da so koristi Italije ogrožene, kar se še ni dozda zgodilo. V lastno meso bi se vrezali, ako bi segli po orožju, ali iz samega veselja do vojske, ali iz želje, da postanemo večji in da bi kako skupino velesil podpirali, ki se nahaja v namišljeni pravičnosti ali da pospešimo mir. Nikakor se ne ve, kako bi to učinkovalo. Naša država nima zato orožja, da bi nastopala za tuje koristi, tudi ne za svetovni mir, za spravo narodov in za človekoljubje. Zbrane moramo imeti vse sile in smemo misliti le na se. Najbrže se pozneje naslonimo na kako skupino velesil, a to je odvisno od razvoja dogodkov. Med tem se pa moramo zadržati strogo nepristransko in se moramo izogibati tudi čustvenih strankarskih izjav. Veselje in žalost drugih sta za nas brez-pomembni.

Burska vs'aja končana.

Pretoria, 10. decembra. (Kor. urad.) »Reuter« poroča: Botha je objavil sledečo izjavo: Vstaja je zdaj takorekoč končana. Glavni voditelji so mrtvi ali pa ujeti, ostale so le še male, raztresene čete. Ko krivce pravično kaznujemo, se moramo izogibati maščevalne politike. Naša bodoča naloga je, da nastopimo proti Maritzu in Kämpu, ki sta ušla na nemško ozemlje in nas nameravata od tam napasti.

Izjalovljen napad na Dardanele.

Milanski list »Unione« poroča dne 8. t. m.: Novi napad angleško francoskega brodovja na Dardanele se je izjalovil. Angleško francosko brodovje je zapustilo turška obrežna morja.

Boji na zahodu.

Berlin, 10. decembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 10. decembra dopoldne:

V okolici Souaina so se omejili Francozi včeraj na živahen ogenj iz topov.

Na vzhodnem robu Argonskega gozda proti Vauous-Boureulles obnovljeni napad Francozov ni napredoval in je običaj v ognju naših topov. Sovražnik je očitno izgubil veliko ljudi.

Trije sovražnikovi aviatiki so metali bombe na odprto mesto Freiburg na Badenskem, ki ne leži niti v vojskem ozemlju. Škode niso povzročili. Dogodek se tu le omenja, da se približe dejstvo, da so zopet enkrat naši sovražniki, kakor že večkrat, odkar se je pričela vojska, metali bombe na odprto mesto, ki niti ne leži v vojskem ozemlju.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Genf, 10. decembra. Uradno francosko poročilo z dne 8. decembra pripomni, da so Nemci pri Yseri in Ypresu razvili živahnejše delovanje kot prejšnji dan. Francoska artiljerija je z uspehom odgovarjala. Poročilo govori nato o zavzetju Vermellesa in pravi: »Vermelles je bil več kot dva meseca pozorišče najhujših bojov. Nemcem se je od 21. do 25. oktobra posrečilo pregnati Francoze iz tega kraja. Od dne 25. oktobra so se Francozi s pomočjo saperskih operacij in min korak za korakom bližali kraju ter ga 1. decembra zavzeli. Hud napad Nemcev proti Saint Eloy južno od Yperna je bil odbit. Boj v Argonskem gozdu je še vedno zelo hud.«

Francozi prekršijo švicarsko nevtralnost?

Monakovo, 10. decembra. »Augsburger Abendzeitung« trdi, da imajo Francozi sledeči strateški načrt: V okraju Dijon se zbira nova rezervna armada, ki ima nalogo, da upade po vseh cestah čez gorove Jura v Švico, premaga švicarsko vojsko ter potem vpadne v južno Nemčijo med Baselom in Schaffhausenom.

Z nemško-francoskega bojišča.

Budimpešta, 10. decembra. »Az Est« objavlja naslednje poročilo svojega poročevalca G. Goetza z nemško-francoskega bojišča: »Zadnje tedne smo se seznanili tudi z angleškimi pomožnimi četami iz kolonij. Način njihovega bojevanja nam jasno kaže, kakšnim vsestranskim nevarnostim so izpostavljene naše čete. S posebnim krutostjo in zavratnostjo se bore pred kratkem dospeli Gurki. To so majhni ljudje, podobni Mongolcem. Porabiti jih ne morejo ne v odprtem boju, ne v strelskih jarkih, ker ne morejo vztrajati na teh postojankah. Toliko nevarnejši pa so našim prednjim stražam. Ponoči se po mačje

tiho priplazijo k njim, navadno po dva skupaj in jih zavratno napadejo. Pri tem izvrstno izkoristijo vsako terensko ugodnost. Ko se priplazijo dovolj blizu, se vržejo z nožem nad stražo. Opetovano smo dognali, da po ranitvi takoj nastopi mrtvični krč, iz česar je mogoče sklepati, da je bil napadalec nož, zastavljen. Če pa zavratni napadalec ne more tako blizu do straže, da bi jo z roko dosegel, pa vrže nož oddaleč vanjo. Ta nož je pet funtov težak, dvorezen, srpu podobno zakrivljen in v sredi ožji, tako da povzroča strašne rane. To je strašno orožje v rokah Gurkov. V svojih domačih pragozdih se bore z njim proti divjim zverem, celo nad tigra si upajo. Podobno orožje ima tudi plemo Sik, vendar ga ne rabi kot ročno orožje, marveč kot bajonet. To plemo je sploh »elitni zbor« Indijcev. Uporabljajo jih za napade in so to prav resni sovražniki. V ujetništvu se obnašajo dokaj mirno, medtem ko se Turkosi večkrat stepo. Ob tej priliki bodi popravljeno tudi napačno mnenje, da so Zuavi domače alžirsko plemo. V resnici so Zuavi sami rojeni Parižani, ki imajo samo uniformo enako kakor Turkosi. V miru vrše v Alžiru stražno službo in nalašč nosijo tako uniformo, da bi se prikupili domačinom. — Posebno težavna mora biti oskrba črnih pomožnih čet. Če že angleški vojak ne je istega kakor Francoz, je s črnopoltnim moštvo še huje. Kadar po kakem boju zberemo ranjence, vidimo, da ima vsak drugačen živež pri sebi. Če nima ničesar in mu mi ponudimo skodelico krepke juhe, jo Indijec z gnusom odbije, ker vidi v njej plavati nekaj koščkov govejega mesa, ki ga njegova vera prepoveduje. Vsak indijski stan ima drugačne predpise za hrano. Nekatera plemena celo ne kade, ker jim vera to prepoveduje.

Napad na Belfort.

»Neue Zürcher Zeitung« poroča, da so dela nemških pionirjev v Sundgau in vojne železnice popolnoma dokončane. Napad na Belfort se lahko prične vsak čas. 24 cm havbice so že posegle v boj. Vojna črta se razteza ob celi gorski črti do južnih Vogez. Nemci so zavzeli celo pobočje Vogez do blizu francoske meje in nekatere francoske postojanke pri Dammkirchenu.

Obstreljevanje Lampernissa.

»Times« poročajo iz Severne Francije: Ob obstreljevanju Lampernissa, zahodno od Dixmuidna so zadele cerkev tri ali štiri granate. Francoski oddelek v cerkvi je izgubil 40 mož. Več vojakov je bilo ranjenih.

Nemški letalci nad mestom Commercy.

Berlin, 11. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Neki nemški letalec se je pojavil nad mestom Commercy in metal bombe na kolo-dvor. Ko se je dvignilo več francoskih letalcev, da bi nemškega letalca vlovili, je ta izginil.

Francoska letala metala bombe.

Pariz, 7. decembra. (Kor. ur.) Glasom uradne vesti so bila letala, ki so lučala bombe nad Freiburgom, francoska.

Joffre in Millerand se ne razumeta.

»Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: Francoski vojni minister in francosko-angleški glavni stan sta v navskrižju radi nasprotujočih si mnenj, ker se je francoski sunek zopet odgodil. General Joffre smatra suneke še vedno za nevarne, Millerand zastopa nasprotno stališče. Razlogi, ki jih navaja »Temps«, temelje na napačnih poizvedbah o zadnjih nemških premikanjih in o pomožnih sredstvih vednega nadomeščanja nemškega vojnega materiala.

Izkrcavanje Indijcev v Marseillu.

»Lokalanzeiger« poroča iz Berna: Minuli teden so v Marseillu izkrcali iz devetih francoskih parnikov indijske čete, zadnji teden pa iz dveh parnikov. Čete dobro izgledajo, a dvomijo, da prestanejo zimo.

Portugalci — sužnji Angležev.

Angleška vlada je nakazala portugalski vladi predajem 30.000.000 funtov šterlingov (720.000.000 kron) za izvedbo mobilizacije.

Preselitev francoske vlade v Pariz.

List »Liberte« poroča: Če se ne zgodi kaj posebnega, se vrnejo s svojimi tajniki in s svojim osebjem vsi ministri v Pariz. V mestu Bordeaux ostane le vojni minister, in še ta kakih osem dni, ker vojno ministrstvo vedno posluje in preselitev poslovanja ne sme prekiniti.

Švicarska duhovnika obiščeta nemške in francoske ujetniške tabore.

Berlin, 11. decembra. (Kor. urad.) Po daljših pogajanjih med Berlinom in Bordeauxom se je dosegel sporazum, da bo kot nevtralni, nepristranski odposlanec švicarske vlade nemški švicarski protestantski duhovnik smel obiskati francoske tabore, kjer so internirani vojni ujetniki,

francoski švicarski katoliški duhovnik pa nemške ujetniške tabore.

Razburjeni Angleži.

Rotterdam, 11. decembra. Na londonski borzi že nekaj dni sem vlada največje razburjenje. Angleško časopisje še vedno ni prineslo oficijelnega potrdila, da so Nemci zasedli Lodz. Vsa poročila o avstrijskih uspehih na Srbskem angleška cenzura konfiscira.

Vojska v zraku.

Amsterdam. Nemci so 5. t. m. izstrelili iz zraka aeroplan, v katerem se je nahajal lord Annesley in neki angleški častnik, ko sta se nahajala nad Ostendom. Oba sta padla mrtva na zemljo.

Novi nemški topovi.

O novih nemških topovih, ki vzbujajo pri sovražniku strah in trepet, piše neki vojak 1. bavarskega rezervnega pešpolka sledeče: V Warnetovu smo prvokrat slišali detonacijo devetih novih nemških topov. Pozneje smo gledali grozovito opustošenje teh strelskih strojev. V angleških strelskih jarkih so bili vojaki v položaju za napad, pa so se preji zadušili.

Nov francoski kredit.

Bordeaux. Uradni list javlja, da se nakaže ministrstvu 896.295.000 frankov izrednega kredita za leto 1914.

Avstrijski letalec metal bombe v Cetinje in na Lovčen.

Dunaj, 11. decembra. Avstrijski letalec je metal bombe na Cetinje na ploppe ruskega poslanstva in na prestolonaslednikovo vilo. Ena oseba je bila ubita, nato je letalec odpel proti Kotoru in med potjo metal bombe na utrdbi na Lovčenu.

Zaprti ruski poslanci.

Pariz. »Humanite« prinaša uradno rusko naznanilo, da so zaprti poslanci Petrowskega in devet tovarišev zaradi zarote proti vladarju. List pripominja, da je to postopanje obžalovanja vredno in da je v nasprotju s političnim premirjem v drugih deželah.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 11. decembra. (Kor. ur.) Turški glavni stan poroča z dne 10. t. m.: Včeraj so poskušali Rusi pod varstvom ladij pri kraju Gonia južno od Batuma izkrcati čete, da bi napadli Turke od strani. Izkrane čete so bile prisiljene, da so se z velikimi izgubami umaknile. V tem kraju smo zaplenili dva topova.

CAR NIKOLAJ V TIFLISU.

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča iz mesta Kopenhagen: Car Nikolaj je odšel dne 10. decembra v Tiflis. Na kolodvoru so ga sprejeli razni zastopniki in plemstvo.

VSTAŠKI MAROČANI.

Berolin, 11. decembra. »Vossische Zeitung« poroča, da so Maročani zasedli Kasablanko. Francozi so izpraznili Hundžo. Odločilni boji se vrše pri Makedu.

»Neue Freie Presse« poroča iz Carigrada: V Maroku vodi sveto vojsko brat Ali paše, emir Abdul Malik, vojak z dušo in s telesom, ki je vedno premišljeval, kako bi rešil deželo francoskega jarma. Trenutek dejanja je napočil, ko so odposlali Francozi del svojih čet iz Maroka proti Nemčiji. Ali paša je sprejel te dni od svojega brata dvoje pisem, ki opisujeta, kako da je napadel in zasedel s 15.000 možmi Tozso. Došlo je mu pomožne čete, s katerimi je lahko napadel Casablanko.

Carigrad, 10. decembra. (Kor. ur.) Poglavar vstaških Maročanov Abdul Malik, sin veliko alžirskega glavarja Kada, je pisal svojemu bratu Emir Halid paši pismo, v katerem se veseli, ker so se uresničile njegove dolgoletne sanje in da pričena obsevat nova jutranja zarja obnebe izloma. Prvi uspeh dvajsetletnih priprav je našel odmev v streljih pred dvema mesecema v Casablanki osvojene baterije. Francozi v Maroku se ne morejo upirati, ker so njih sile slabe. Francozi so izgubili v zadnjih bojih 7000 mrtvih in ranjenecv.

SVETA VOJSKA SE ŠIRI.

Toheran, 11. decembra. Šejk Kerbelov, poglavar šijitske sekte, je proglasil sveto vojsko.

BATUM OBKOLJEN.

Carigrad, 11. decembra. Zavzetje Kede je nov korak na poti k obkolitvi Batuma. Turške čete so zasedle vse višine in prelaze okoli Batuma. Ruske zveze med gornjim in spodnjim delom doline Adžara so prerezane. Poizkusi Rusov, da bi izkrcali svoje čete južno od Batuma, se

niso posrečili; ponesrečil se je tudi poizkus, da bi prišli na pomoč obkoljenim ruskim četam. V ta namen odposlani oddelki ruske kavalrije in artiljerije so morali z velikimi izgubami pobegniti.

Dunaj, 11. decembra. »Reichspost« poroča iz Carigrada, da je Batum od Turkov popolnoma obkolen.

VSTAJA V SUDANU.

Carigrad, 11. decembra. Zahodno od Belega Nila stanujoči mohamedanci so se včeraj z 20.000 bojnikov priklopili šejku Abu Bekirju in že napadli angleške vojaške tabore v Sudanu.

Ženeva, 9. decembra. »Temps« poroča iz Kajire, da je gubernator, general Wingate, proglasil v Sudanu obredno stanje.

OSVOJITEV MESTA CASABLANCE.

O zavzetju Casablance se iz Carigrada še poroča: Francozi so ob napadu izgubili 700 mrtvih in ranjenecv. Bežati so morali tako hitro, da so pustili dve bateriji in veliko strojnih pušk. Zasedovani in vrženi so bili iz Tundše. Zdaj se vojskujejo (10. t. m.) pri Marakesu. — »Frankf. Zeitung« pa poroča od švicarske meje: Francoska cenzura potlači od 7. t. m. naprej vsako časnikarsko poročilo iz Maroka.

NAPAD NA BEJA V TUNISU.

Iz arabskega vira se poroča preko Carigrada: Neki Arabec je izvedel napad na Beja v Tunisu, ki je prijatelj Francozov. Arabca so prijeli.

TURŠKO ODPOSILANSTVO V BERLINU.

Berlin, 11. decembra. »Berliner Tagblatt« poroča: Kakor čujemo, sta prišla v Berlin v posebni misli dva višja mohamedanska dostojanstvenika iz Carigrada: Fir Salih Šerif in Mehemed Akif Bej.

ARABSKA KAVALERIJA NA POTU PROTI BASRI.

Turški listi poročajo: Proti Basri jezdi 10.000 Arabcev. Poveljuje jim valij iz Nešda. Arabci pripadajo rodu Vahabiti, ki je proglasil sveto vojsko proti Angležem. Tudi šejk v Konvutu Mubarek es Sabah je sklenil, da se pridruži vojski proti Angležem.

FERID PAŠA UMRL.

Dunaj, 11. decembra. Bivši turški veliki vezir Ferid paša je v San Remu, kjer je že delj časa bival, umrl. Ferid paša je bil zadnji veliki vezir starega režima v Turčiji in se je neposredno potem, ko je bil sultan Abdul Hamid prisiljen, da je obnovil ustavo, umaknil Kiamil paši.

Vojska s Srbijo.

IZGUBE SRBOV.

»Frankfurter Zeitung« poroča: List »Daily Chronicle« izjava, da ceni Pasič dosedanje srbske izgube na 100.000 mož.

PREKINJENE ZVEZE MED SRBSKI-MI DIVIZIJAMI — BOLGARSKE ODREDBE PROTI SRBIJI.

»Kambana« poroča iz Niša: Zveza med timoško in med divizijo iz Šumadije je prekinjena. Šumadijska divizija je odrezana, ker korakajo avstrijske čete neprestano naprej. Timoška divizija se je umaknila proti bolgarski meji. Šumadijska divizija je popolnoma osamljena. Bolgarska vlada je odposlala na mejo brzostrelne baterije, strojne puške in več pehotnih bataljonov, da zabrani Srbom prestop na bolgarska tla. Ukazala je, da morajo razorožiti in prijeti srbske vojake, ki jih dobe na bolgarskih tleh.

SRBSKI VOJAKI BEŽE V BOLGARIJO.

Iz Sofije se poroča: Vodstvo srbske armade je odposlalo en bataljon na bolgarsko mejo, da zadrži vojake, ki so nameravali pobegniti na bolgarsko ozemlje. Begunci in redni vojaki so se spopadli v gorovju Rudnik. Begunci so s silo prodrli v Bolgarijo.

V BITOLJU SE PODRLA VOJAŠNICA.

Iz Soluna se poroča, da se je v Bitolju podrla neka stara vojašnica. Večje število srbskih vojakov je bilo ubitih.

Vojni stroški Rusije.

Basel. Po poročilih listov znašajo vojni stroški Rusije do 1. decembra 6047 milijonov rubljev. Pokriti so z sedemletnimi državnimi obligacijami in zakladnimi boni v znesku 6800 milijonov rubljev.

Japonski parlament.

Tokio, 11. decembra. (Kor. urad.) Nekaj poslancev je interpeliralo zuna-

nega ministra radi stavka v japonskem ultimatu Nemčiji, da se bo Kiaučau pozneje vrnil Kitajski. Minister je odgovoril, da trenutno ne more ničesar izjaviti o prihodnosti Kiaučaua, Japonska pa ni nobeni državi kaj takega obljubila. Namen ultimata je bil, da bi se Nemčijo prisililo, da zapusti Kiaučau in da se ohrani mir na vzhodu. Da bi se Kiaučau po vojski vrnil Kitajski, nato ne misli nihče in tudi v ultimatu to ni omenjeno.

JAPONSKI PRORAČUN.

London, 10. decembra. (Kor. urad.) »Reuter« poroča iz Tokia: Japonski proračun proračunava izdatke v višini 55.800.000 funtov šterlingov. Izdatki za notranje potrebe se znižajo, ker se znižajo dohodki za 8.100.000 funtov šterlingov.

Atentat na grškega ministrskega predsednika.

Sofija, 11. decembra. »Utro« javlja, da je v Atenah nekdo trikrat streljal na grškega ministrskega predsednika, ki pa ni ranjen. Atentator je pobegnil.

Velikanski požar v Ameriki. — Edisonove naprave uničene.

New-York. Vse naprave Edisona in Comp. je uničil velik požar. Škoda znaša pet milijonov dolarjev.

Edino poslopje, ki so ga rešili, je laboratorij z dragimi znanstvenimi instrumenti, ki ga je Edison sam nadzoroval. Pravijo, da je požar nastal vsled eksplozije. Edison, ki je bil pri požaru navzoč, je dejal, da bo začel z zidanjem takoj prihodnji dan.

Razna poročila.

BEGUNCI SE VRAČAJO V VZHODNO PRUSIJO.

Deželni glavar Vzhodne Prusije razglašča, da se lahko vrnejo begunci v okraje Osterode, Allenstein in Rössel.

»NARODNA OBRANA« NAMERAVA IZVRŠITI NOV UMOR.

Iz Sofije se poroča: Srbska »Narodna Obrana« je sklenila, da umori Kristijana Kastriota, o katerem se trdi, da je organiziral albanske vpade pri Peči in pri Prizrenu. Več članov »Narodne Obrane« je odpotovalo v Albanijo, da izvrše umor.

Vojaške zadeve.

Imenovanja in odlikovanja. Kakor smo svojčas javili, je med drugimi odinil tudi naš poslanec gospod Josip vitez Pogačnik ob izbruhu vojske kot nadporočnik v evidenci na južno bojišče. Ravnokar izvemo, da je bil gospod vitez Pogačnik v priznanje sijajnih uspehov (glänzend hervorragende Leistungen) povodom svojega službovanja pri 6. armadnem vrhovnem poveljstvu izrednim potom (außertourlich) povišan za stotnika v evidenci. Poročali smo pred nekaj dnevi, da je bil tudi gospod sin poslanca, poročnik Branko vitez Pogačnik, za svojo hrabrost odlikovan. Z veseljem in ponosom lahko zremo na te lepe uspehe, ki časte udeležence in domovino. Naše najiskrenejše častitke!

V priznanje hrabrega obnašanja pred sovražnikom si je priboril vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo major Roman Niché 67. pešpolka, pridelen črnovojniškemu pešpolku št. 21. Ta častnik, svak gospoda deželnega glavarja dr. Šusteršiča, je dalj časa služboval pri 17. pešpolku, potem je mnogo let deloval kot učitelj in pozneje kot poveljnik v kadetnih šolah. Ko je pa izbruhnila vojska, se je tudi on podal v boj, v katerem je z veliko hrabrostjo prodiral ter bil pri tej priložnosti ranjen.

Dalje sta si to odliko tudi priborila stotnika Ivan Kobe 17. in Josip Slavik 16. brambnega pešpolka.

Z redom železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je bil odlikovan radi svojega hrabrega in uspešnega obnašanja pred sovražnikom tudi major Avgust vitez pl. Panžera 13. br. pešpolka, znan v Ljubljani izza svojega službovanja pri 17. pešpolku.

Zlati zaslužni križec s krono na traku kolajne za hrabrost je dobil polkovni zdravnik dr. Franc Schleimer 24. br. pešpolka, pridelen 1. črnovojniškemu pešpolku, sorodnik gospoda primarja dr. Šlajmarja v Ljubljani.

Presviti cesar je podelil viteški križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo radi hrabrega in uspešnega obnašanja pred sovražnikom generalnemu majorju Dragotinu Mata-

šić pl. Blaga j, poveljniku 110. črnovojniške pehotne brigade.

Srebrno svetinjo za hrabrost 1. vrste je dobil v priznanje hrabrega obnašanja narednik Rud. Popesch-nigg 3. brambnega pešpolka.

Dnevne novice.

+ Čestitka kranjske dežele Njegovl cesarski in kraljevi Visokosti najprezvišenejšemu gospodu maršalu nadvojvodi Frideriku. Gosp. dež. glavar dr. Ivan Šusteršič je odposlal danes nadvojvodi Frideriku naslednjo brzojavko: Avtonomno zastopstvo dežele Kranjske prosi Vaše cesarsko in kraljevo Visokost, naj najmilostneje blagovoli sprejeti najspoštlivejše, najprisrčnejše čestitke k Najvišjemu imenovanju za maršala. Najvišje odlikovanje, na katero nas veže spomin na najslavnejše voditelje armade monarhije, po viša trdno zaupanje v končno zmago našega slavnega orožja proti premočnemu sovražniku. — Šusteršič, deželni glavar.

+ O boleznih državnega in deželnega poslanca dr. Antona Gregorčiča. »Goriški List« piše: Na mnoga vprašanja od raznih strani, kako je z boleznijo, oziroma z zdravjem državnega in deželnega poslanca dr. Ant. Gregorčiča, ki je pred časom še precej hudo obolel na obistni bolezni, smo v stanu, hvala Bogu, danes poročati, da se je njegovo zdravstveno stanje izdatno izboljšalo. Obračalo bi se seveda hitreje na bolje, ako bi se ne nahajali sedaj ravno v zimskem času. To sporočilo bodo vsi goriški Slovenci gotovo z največjim veseljem vzeli na znanje, vroče želeč, da bi nam dobri Bog še dolgo let ohranil moža, ki ga ravno v sedanjih težkih časih tako vsestransko potrebujemo.

+ Stotnik generalnega štaba Viktor plemeniti Andrejka z Livnograda je bil zaradi izredne hrabrosti odlikovan z zaslužnim križcem z vojno dekoracijo. Kolikor nam znano, je gospod stotnik pl. Andrejka bil dodeljen svojčas 71. pehotni brigadi na Reki ter je že med vojno napredoval za namestnika šefa generalnega štaba pri 36. pehotni diviziji. Odlikovanec je sin gardnega podpolkovnika Jerneja pl. Andrejka, doma iz Rov pri Kamniku, pisatelja »Slovenskih fantov«. Stotnik pl. Andrejka se je odlikoval v zadnjih naših zmagonosnih bojih proti Srbom pri Krupnju in Valjevu s tem, da je v najhujšem sovražnem ognju izsledil sovražnikove postojanke in tako mnogo pripomogel k uspehu našega orožja. Mlademu častniku, ki svoje ožje domovine nikdar ni pozabil, iskreno častitamo!

+ Generala Brudermann in Auffenberg pri cesarju. C. kr. korespondenčni urad poroča z Dunaja 10. t. m. Danes dopoldne je zaslislal cesar v avdijenci grofa, Franca Rudolfa Hardegga; generala konjice, viteza pl. Brudermana; generala pehote viteza pl. Auffenberga in odposlanstvo Škodove tovarne.

— Nove določbe konkuznega prava. Vlada je izdala nove določbe, ki urejajo konkurse v Avstriji. Po teh določbah se od sedaj naprej ne bodo postevta in premoženja takoj prodajala in prišla na dražbo, pač pa se bo povsod uvedlo najprej poravnalno postopanje (Ausgleichungsverfahren). Poravnava obstoji v tem, da se nastavi v imenu upnikov poseben oskrbnik, ki mora najmanj v 3 mesecih poskušati spraviti premoženjske razmere dolžnika v pravi red in skleniti med upniki in dolžnikom poravnavo. Dolžnik ostane gospodar svojega blaga, samo v uporabi je omejen. Najmanjša kvota, ki je znašala pri konkurzu 10%, je zvišana na 25%. Rok za poravnavo pravosodni minister v izjemnih slučajih lahko podaljša še za 3 mesece.

— Kdor želi poslati vojakom 7. lovškega bataljona toplo obleko (sviter, čepico, rokavice, nogavice, zapestnice), tobaka, cigaret, cigar, užgalic, pip, cigaretne papirja, čokolade, prepečenca, čaja, sladkorja, ruma, naj pošlje paket dobro zavit z natančnim naslovom na paketu zadnji čas do 15. t. m. v deželni dvorec v Ljubljani.

— Vpoklic črnovojnikov od 1. 1877. do 1872. na Hrvaškem. Zagrebški listi priobčujejo naslednji poziv mesnega načelstva: »Črnovojniški obvezanci pododdelka B, rojeni leta 1877. do vključno 1872., brez ozira na pristojnost, ki stanujejo v področju mesta Zagreb, to je vsi tisti, ki so bili bodisi potom rednega nabora, bodisi potom nadpregleda za orožje nesposobni spoznani, se imajo dne 9. decembra t. l. brez pogoja in pod pretnjo postavnih posledic javiti pri mestnem načelstvu od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

— Stotnik Franc Jurkovič od 26. domobranskega pešpolka, sin nadučitelja v Prevaljah na Koroškem, je bil

v bojih na ruskem bojišču že dvakrat ranjen. Najprej ga je zadela krogla v bitki pri Grodeku v levo roko, obenem pa je bil v desno stran težko ranjen. Ko je ozdravel, se je zopet vrnil v Galicijo, kjer je bil dne 24. novembra po ruski krogli ranjen v levo ramo. Krogla je obšla v rami. Dne 30. novembra je Jurkoviču v mariborski bolnišnici potegnil zdravnik kroglo iz rame.

— **Zanimiva razsodba. Begunci morajo plačati stanarino.** Okrajno sodišče na Dunaju, notranji okraj je obravnavalo zanimiv slučaj, ali so begunci dolžni stanarino za ostavljeno stanovanje plačati ali ne. Kot tožnik je nastopil Bernard Finkler iz Lvova, hišni gospodar, tačas na Dunaju, kot toženec pa zavarovalna družba »Union« na Dunaju. Družba je imela v Lvovu v hiši tožnika svoje stanovanje. Tožnik je zahteval od nje 300 kron stanarine za mesec september. Družba »Union« tega zneska ni hotela plačati in je utemeljila svoje stališče na sledeči način: Dne 30. avgusta so oblasti naznanile prebivalcem mesta Lvova, da stoji mesto pred rusko invazijo. Da so dali na razpolago beguncem posebne vlake, da so isti dan Lvov vse oblasti zapustile. Da se je slišalo isti dan gromenje topov v bližini in da so začeli ljudje bežati. Zbežali so iz Lvova tudi vsi uslužbenci družbe in tudi lastnik hiše. Z ozirom na bližnji dohod Rusov v mesto, je bilo torej stanovanje neporabno, torej stanarina po postavi odpada. Sodišče je bilo drugega prepričanja in je razsodilo, da mora družba stanarino za september plačati. Za to govore tile razlogi: Družba ima v stanovanju še danes svojo opravo in svoje akte. Stanovanje je torej ostalo uporabno. Zasedenost mesta od strani Rusov ne tvori nobenega stvarnega zadržka za uporabnost stanovanja. Na ta način bi ne bilo treba v Lvovu nobenemu človeku plačati stanarine, ne beguncem, ne tistim, ki so ostali.

— **Poštnina glede na vrnjene vojno poštne ovoje in glede na vojno poštne denarne pošiljke.** V bodoče se za pisma več ne bodo pobirale povratne poštne, če ni nedostavljenja zakrivil odpošiljatelj ali sprejemnik (nepravilni ali pomanjkljivi naslov, odklonitev sprejema). Pri vojnih ovajih pa sploh odpade povračilo povratne poštne, ker se nedostavljeni ovoji ne vrnejo, marveč razdele potrebnim tovarišem tistega, ki mu je bil ovaj namenjen.

— **Poslanec profesor Zamorski aretiran.** Cenzurirani listi poročajo, da so v Biali v nekem hotelu aretirali vsepoljskega državnega in deželnega poslanca Zamorskega na podlagi hišne preiskave, ki so jo pri njem izvršili. Zamorskega so prepeljali v Olomuc.

— **V Tržiču umrli zasebnik Matej Dovar** je zapustil ondodni splošni in bolniški blagajni v svoji oporoki lepo vsoto 200 K. Ker je to prvo večje volilo, ki je sprejela blagajna, se s hvaležnostjo spominja rajnega dobrotnika in želimo, da najde več posnemalcev.

— **Padel je na severnem bojišču** polkovnik in poveljnik pešpolka št. 14., Tomaž Beneš, star 55 let.

— **Junaške smrti** je dne 3. t. m. umrl na sev. bojišču 21. okt. ranjeni stotnik Rudolf Keszler. Zadet je bil v srce, ko je vodil bataljon k naskoku. Pokopali so ga v Starem Samboru. Rajniku je podelil cesar vojaški zaslužni križ z bojno dekoracijo.

lj **Na polju časti** je padel junajske smrti poročnik 27. črnovojniškega polka Karel Modes.

— **Nesreča v Karavanskem predoru.** Iz Celovca poročajo, da se je dne 4. dec. jutraj zgodila v predoru pod Karavankami med Jesenicami in Področju velika železniška nesreča. V predoru so bili na enem tiru štirje delavci, ki so nekaj popravljali. Predor ima sicer dva tira in tudi delovodja je delavce opozoril, da gre od Področja proti Jesenicam jutranji brzovlak št. 701. Delavci so se sicer izognili, a v naglici in zmešnjavi so prišli vsi štirje na napačni tir, tako da jih je stroj zagrabil in vržel ob steno v predoru. Vsi štirje so bili nevarno ranjeni prepeljani v bolnišnico v Beljak, a težko da bodo okrevali tako hitro.

— **Natakar predsednik ljudovlade v Mehiki.** V Mehiki, kjer se menjavajo vlade in predsedniki ljudovlade kakor slabo in lepo vreme, je bil za predsednika izvoljen general Guttierrez. Novi predsednik Mehike je bil še pred šestimi leti v mestu Olivedo natakar v neki večji kavarni.

— **Šel je za ženo.** Dne 5. t. m. so pokopali v Peggau sestro kralja Petra Polikseno Prešern. Dne 7. t. m. je na umrl njen mož, odvetnik dr. Alfred Prešern, ki je živel ločen od nje.

— **Inteligenten mož s trgovsko izobrazbo** (Galičan), ki je dalj časa deloval kot samostojni vodja bank in trgovskih sindikatov, išče službe. Zmožen je nemškega, poljskega, francoskega in italijanskega jezika. Naslov: Kazimir Rychlowski, Gorica, Via Municipio 4/II, na naslov A. Vidmar.

Ljubljanske novice.

lj **Težko ranjeni in odlikovani slovenski častnik.** Sin znane v Ljubljani bivajoče rodbine g. Julij Cesar, nadporočnik pri 55. pešpolku, je bil v boju pri Przemyslu težko ranjen in je bil odlikovan za hrabrost s svetinjo signum laudis. Sedaj se nahaja v Budimpešti v oskrbi ter je upati, ker se mu je zdravje zboljšalo, da se bode mogel kmalu vrniti k svojim skrbnim staršem, ki ga gotovo že željno pričakujejo.

lj **Posteljna odeja iz časopisnega papirja.** Od tega povsem tako praktičnega, v severozahodni Evropi že dolgo pod imenom »danska odeja« znanega sredstva zoper mraz, za ceno in priprosto izgotovitev, je dospel k Rdečemu križu, Strossmayerjeva ulica 3, uzorec, kjer je tudi na ogled. Ravno sedaj, ko se rabi za naše uboge ranjene vojake tako veliko odej, posebno pri transportih in v bolnišnicah, je dejstvo, da na vzdržnosti toplote papirna odeja močno nadkriljuje najboljšo flanelo, bi se nujno svetovalo, naj se začne iste izdelovati, posebno, ker so stroški za nabavo minimalni. Na Dunaju je Njena cesarska Visokost nadvojvodinja Izabela prevzela pokroviteljstvo tej akciji, ki je že v veliki meri v obratu.

lj **Skrb za vojne ranjence.** Dobili smo naslednj dopis: Vsak dan in vedno znova prihaja klic na pomoč v palače in revne koč. Pomagajte in dajte, kolikor kdo more. Pomagajte in tudi vam se bo pomagalo. Kjerkoli se skrbnim, bdečim očem dobre matere pokaže kaka pomanjkljivost, jo bo skušala odpraviti, kakor bo vedela in znala. V sedanjem času je celo človeštvo postalo mati in vsak želi sodelovati in pomagati na vseh straneh; vsak se trudi z darovi razveseliti bojevnike in ranjence in jim olajšati sedanjí težki položaj. Vojna zahteva žrtev v vsakem oziru, potreba je vsak dan večja. Bolnišnice rastejo kakor gobe po dežju, da je mogoče spraviti pod streho vse ranjence. Nekatere so z vsem sijajno opremljene, v drugih manjka najpotrebnejšega; vseh na isti višini vzdržati kakor so bolnice Rdečega križa, ni mogoče. Zato se je v sporazumu z Rdečim križem sestavil odbor, ki ima nalogo kolikor mogoče zenačiti razmere v bolnicah in v to svrhu v sporazumu z vodstvi bolnic poizvedeti, kje in česa najbolj manjka. Da podpro to pomožno akcijo v korist garnizijskih in rezervnih bolnic v Ljubljani, so se mnogi dobrotniki obvezali mesečno prispevati. Razen tega se je v prizemnem prostoru v Stritarjevi ulici (na levo) ustanovila zbiralnica za darove, kje se od 3. t. m. dalje od 11.—12. dopoldne in od 2.—4. popoldne sprejemajo raznovrstni darovi, posebno perilo, žepni robci, gorka spodnja obleka, copate, berglje, palice, čokolada, čaj, rum, sladkor, moka, ukuhano sadje, sadni sokovi, pecivo, konjak, slivovica, cigarete, smotke pipe, tobak itd.

lj **Hrvaški vojak umrl v Ljubljani.** Ponoči je umrl v deželni bolnišnici vojak hrvatskega domobranskega polka št. 25 Viktor Stefančič, star 27 let, doma iz Koprivnice na Hrvatskem.

lj **Smrtna nesreča.** Včeraj popoldne sta dva uslužbenca plinarne popravljala na Bregu v zemlji se nahajajočo počeno plinovno cev. Ko sta hotela priklopiti mesto počene cevi celo, se je odmašila ter je plin v nju brizgnil s tako silo, da sta se oba takoj onesvestila. Na pomoč sta najprvo priskočila dva vojaka ter sta s pomočjo drugih ljudi enega še spravila k zavesti, 51letni vdovec Janez Sitar iz Zgor. Šiške pa je bil takoj mrtev in so potem na odredbo policijske komisije njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Nesrečnež je zapustil tri nepreskrbljene otroke. Plinova cev je bila le dobrega pol metra v zemlji in delavca tudi nista bila globlje, pa vendar se je zgodila nesreča.

lj **Nagla smrt.** V petek ponoči je umrl nenadno v Spodnji Šiški 55letni dninar

Ivan Bernig. Zvečer je še v neki gostilni pil, nato je pa šel ležat v neki hlev, kjer so ga kmalu nato našli mrtvega. Zadel ga je najbrže mrtvoud.

lj **Na tuje stroške popotuje** dne 15. decembra 1870 v Vižmarjih rojeni ter v Šmartno pod Šmarno goro pristojni samski postopač Ivan Jovan. Možakar namreč pri raznih županstvih na račun svoje občine izvajlja podpore. Oblasti so ga za sedaj preklicale in naj ga, kjer bi se utegnil pojaviti, odajo na odgon.

lj **Semenj.** V sredo so prignali na semenj 40 glav živine, in sicer 34 volov in 6 krav.

Vratne bolezni,

kašelj, hripavost, katara, ozdravijo hitro in temeljito, premovane pastile lekarnarja Preudini-ja
Zaloga v Ljubljani v Sušnikovi lekarni »pri zlatem jelenu« na Marijinem trgu.

Trgovskega pomočnika

prvo moč špecerijske stroke, treznega in dobro verziranega, sprejme takoj ali z novim letom pod ugodnimi pogoji tvrdka J. Kušan, trgovina špecerije in deželnih pridelkov, Kranj (Gorenjsko). 3333

V najem se odda s 15. decembrom dobro vpejlana

mesnica.

Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod številko 3134.

Sprejme se 3313

svečarski pomočnik

pri JOSIPINI ŠINK v Kranju, glavni trg št. 107. Vstop takoj. — Plača po dogovoru. —

Bo jša

dekle

vajena vsakega dela, zmožna voditi sama gospodinjstvo, prosi službe v Ljubljani pri kaki boljši družini, šivilja ali kot blagajničarka in začetnica trafike. Cenjene ponudbe pod »Marijiva št. 3499« na upravo »Slovenca« do 15. decembra.

Najpopolnejše in najboljše

božično darilo

za naše junake v vojni je

konzerva

kranjska klobasa z zeljem

3343

Dobiva se pri:

J. Buzzolini, M. Kastner, Tomaž Mencinger in Anton Stacul.

Ovčjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi

takoj

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočisto po brezkonkurenčni ceni. Posebno pa se plača lepo belo oprano po najvišji ceni, ki se zanjo lahko nudi.

V najem se vzame

gostilna

v večjem kraju na deželi. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod šifro »Gostilna«. 3340

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, brat in stric gospod

Jernej Kalan,

hišni posestnik in gostilničar

dne 10. t. m. ob 9. uri zvečer po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega ranjkega bo v nedeljo dne 13. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 52 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, 11. decembra 1914.

Viktor Kalan

Jožefa Kalan roj. plem. Holstein

Marija Kalan

sin.

soprega.

brat.

Evgenija Bergmann roj. Kalan, Jožefa Vojnovič roj. Kalan, Minka Justin roj. Kalan, hčere. — Jožef Bergmann, Tomo Vojnovič, Anton Justin, zetje. — Pepl. Lojska, Tonček, Franci, Oton Bergman; Vladko, Janko, Olga Vojnovič, vnuki in vnukinje.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

OKASIJSKA PRODAJA!

Radi velikanske zaloge oddajem do Božiča vse blago po okasijskih cenah. Kratki, tričetrtidolgi in dolgi najmodernejši kimono paleto, prej K 20— do K 30—, zdaj od K 10— naprej.
Plišasti poldolgi in dolgi paleto po čudovito nizki ceni.
Navadni in mestni kozuh.
Damski kozuhovinski paleto, navadni od K 20— naprej, pravi perzijanec do K 1000—.
Največja zaloga različnih raglanov in zimskih sukenj ter zimskih in športnih oblek za gospode, dečke in deklice, vse po nižnjih cenah.
Kdor kupi do konca tekočega tedna obenem čez K 100— blaga, dobi gratis večerni plašč, ki si ga sam izbere.

Ljubljansko, prej angleško, skladišče oblek

Ljubljana O. BERNATOVIČ Mestni trg 5—6.

3339

Domača tvrdka

Zunanja naročila
2815 obratno

Cene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Priporočamo domačo solidno tvrdko

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovjših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Židovska ul. 8

Zalni klobuki
vedno v zalogi

Popravila se sprejemajo